вивчення взаємозв'язку між рівнем самооцінки, схильністю до ризику, емоційною саморегуляцією та вибором поведінкової стратегії в небезпечних ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Пенькова О. І. Самовдосконалення особистості і її самооцінка**.** Психологічний часопис**.** 2015. № 1 (1). С. 74–78.

2. Прищак М. Д., Мацко Л. А. Психологія. Частина І. Вінниця : ВНТУ. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/23pryschak%2Cmatsko_psyhologia_%28stud-zaoch%29_ch1/p8.html

3. Вдовіченко О. Концептуальні основи ризику особистості: циклічна структурно-процесуальна модель**.** Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія**.** URL: https://journals.hnpu.edu.ua/index.php/psychology/article/view/3099

4. Теслик Н. М., Солдатенко А. В. Експериментальне дослідження схильності до ризику та самооцінки осіб юнацького віку. Вісник Національного університету оборони України. 2020. № 57 (4). С. 111–118. DOI: https://doi.org/10.33099/2617-6858-2020-57-4-111-118.

5. Бунас А. А. Прогностична компетентність як соціально значуща властивість особистості при прояві схильності до ризикованої поведінки. Вісник Одеського національного університету. Психологія. 2014. Т. 19, № 2 (32). DOI: https://doi.org/10.18524/2304-1609.2014.2(32).135082.

6. Гула Л. В. Психологічна безпека освітнього середовища як чинник збереження психічного здоров'я // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 214-216.

УДК 614.8:004.9

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ МОНІТОРИНГУ, ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ РИЗИКІВ У СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Надія Власова

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

Виклики з якими стикається населення України мають комплексний та взаємопов'язаний характер. Вони характеризуються зростанням кількості та складності загроз, що безпосередньо впливає на систему цивільної захисту населення. Ключовою особливістю небезпек є їх джерело: природне, техногенні, соціальне [1, с. 267]. На сучасному етап розвитку суспільства значний вплив мають воєнні загрози, які ускладнюють процеси прогнозування та реагування.

Сучасні конфлікти супроводжуються застосуванням високоточної зброї, інформаційно-психологічними операціями та кібератаками [2, с. 2531]. Воєнні технології направлені проти людства руйнують критичну інфраструктуру, порушують системи життєзабезпечення населення та підвищують рівні небезпек для цивільних осіб. Невід'ємною складовою сучасних ризиків є кіберзагрози, які суттєво впливають на інформаційні системи, що забезпечують функціонування органів управління та служб реагування.

Водночас актуальними залишаються техногенні ризики, які пов'язані з високим рівнем зношеності інфраструктури [3, с. 134], порушенням правил експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки та аваріями на промислових підприємствах. Не менш небезпечні природні фактори. Зростання частоти та інтенсивності стихійних явищ, таких як повені, посухи, буревії та пожежі вимагає адаптації систем цивільної захисту до нових умов та підвищення рівня готовності до реагування.

Сучасні визови передбачають модернізацію існуючих систем цивільного захисту [4, с. 95], потребують впровадження інноваційних технологій, підвищення рівня підготовки як фахівців, так і населення. Трансформація систем цивільного захисту за рахунок цифровізації дозволить в єдиній системі моніторингу, аналізу та прогнозування загроз інтегрувати різноманітні інформаційні ресурси.

Оперативне виявлення потенційно небезпечних зон, моделювання розвитку надзвичайних ситуацій можливо при використанні геоінформаційних систем та технологій обробки великих даних [5, с. 241]. Значно скоротити час реагування та підвищити точність прогнозів автоматизованих процесів аналізу інформації дозволяє штучний інтелект. Своєчасне інформування населення про загрози та необхідні дії в кризових ситуаціях забезпечить впровадження автоматизованих систем оповіщення [6, с. 157].

Умови воєнного стану вимагають дедалі активніше застосовувати безпілотні літальні апарати [7, с. 927]. Такі технології дозволяють проводити аеророзвідку, оцінювати масштаби руйнувань, шукати потерпілих та координувати рятувальні операції. Поряд з цим своєчасно отримують актуальну інформацію у реальному часі без ризику для життя рятувальників. Перспективним напрямком є розробка мобільних додатків та цифрових платформ, які забезпечать двосторонню комунікацію між службами цивільної захисту та населенням.

Отже, впровадження інноваційних технологій моніторингу, прогнозування та попередження ризиків є важливою передумовою підвищення ефективності системи цивільної захисту в умовах сучасних загроз. Використання цифрових платформ, інтелектуального аналізу даних та математичного моделювання дає змогу своєчасно виявляти потенційні небезпеки, оцінювати можливі наслідки надзвичайних ситуацій та обґрунтовувати управлінські рішення. Комплексне застосування цих технологій сприяє підвищенню оперативності реагування, зменшення ризиків для населення та забезпечення стійкості системи цивільної захисту.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. С. Реалізація заходів цивільного захисту у реформах місцевого самоврядування // Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали X всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 25-27 жовтня 2023 року). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 265-268. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15758.

2. Бацуровська І. В., Курепін В. М. Кібербезпека як складник цифрової компетентності здобувачів професійної освіти в умовах змішаного навчання. Вісник науки та освіти. 2026. Вип. 5 (47). С. 2519-2537. URL: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47)-2519-2537

3. Kurepin V. M. The eu black sea strategy as a tool for shaping regional securhty: analysis of approaches to containing russia. Maritime security of the Baltic-Black Sea region: challenges and threats: V International scientific conference : conference proceedings (November 26, 2025, Odesa, Ukraine). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2025. С. 132-135. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/24225.

4. Курепін В. М., Іваненко В. С., Марченко Д. Д. Цивільний захист: надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу. Частина 2 Надзвичайні ситуації техногенного характеру: дії населення при загрозі та у разі виникнення надзвичайних ситуацій : навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2026. 397 с. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/24226.

5. Іваненко В.С., Курепін В.М. Розвиток комунікативної компетентності фахівців цивільного захисту в умовах цифрової трансформації освіти. Українська мова та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: аспекти міжмовної комунікації та формування комунікативної компетентності сучасного фахівця : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції пам'яті філолога, журналіста та захисника України Володимира Мукана (м. Ірпінь – Ломжа, 20 лютого 2026 року). Ломжа : MANS w Łomży, 2026 С 232-242. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/24764.

6. Курепін В. М. Механізм фінансування та громадської участі в забезпеченні заходів безпеки на локальному та регіональному рівнях. Modern Economics. 2026. № 55(2026). С. 153-161. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V55(2026)-21.

7. Іваненко В., Курепін В. Впровадження інноваційних систем безпеки на підприємства під час війни на прикладі міста Миколаїв. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та

контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали IX всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 26 березня 2026 р.). Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2026. С. 926-928. https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/25169.